

Ostomili Bireylere Yönelik Uyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ostomili Bireylere Yönelik Uyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28568>

Özet

Ostomili Bireylere Yönelik Uyum Ölçeği (OUÖ-23), ostomi ameliyatı geçirmiş bireylerin yeni fizyolojik durumlarına ve de?i?en yaşam koşullarına ne ölçüde uyum sağladıklarını de?erlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Karada?, Göçmen, Korkut ve Çelik (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Uyarlama çalışması, ölçeğin orijinalinde belirtilen dört faktörlü yapısının Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu doğrulamayı hedeflemiştir. Ölçek, bireylerin psikososyal adaptasyon düzeylerini yüksek iç tutarlılık ve güvenilirlik katsayılarıyla ölçebilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ostomi, uyum, adaptasyon, yaşam kalitesi, psikometri, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Aylin Karada?, Zeliha Betül Göçmen, Hatice Korkut, Burcu Çelik.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ostomi ameliyatı sonrası bireylerin yaşadıkları fiziksel ve psikososyal de?işikliklere yönelik adaptasyon düzeylerini objektif bir şekilde ölçmektir. Bu ölçüm, sağlık profesyonellerine (özellikle hemşirelere) ostomili bireylere yönelik sunulacak destek ve eğitim programlarının planlanmasında ve bireyselleştirilmesinde yol göstermektedir.

Türkçe uyarlama çalışması, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında kullanılabilen, kültürel açıdan geçerli ve güvenilir bir araç sağlamayı amaçlamıştır. Bu sayede, ostomi ile yaşayan bireylerin yaşam kalitesini artırmaya yönelik bilimsel çalışmaların önü açılmıştır.

Yapı

Ostomili Bireylere Yönelik Uyum Ölçeği, bireyin ostomiye karşı geliştirdiği psikolojik tepkileri ve sosyal çevreyle olan etkileşimini kapsayan **psikososyal adaptasyon** yapısını ölçmektedir. Ölçeğin orijinal yapısı, uyarlama çalışmasında da Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiş ve dört faktörlü bir modelin geçerli olduğu bulunmuştur. Bu faktörler genellikle benlik saygısı, vücut imajı, sosyal içlevsellik ve hastalıkla başa çıkma gibi alt boyutları içermektedir. Ölçek, bireylerin ostomi kaynaklı stresle başa çıkma becerilerini ve yeni yaşam tarzına entegrasyonlarını de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. Analizler, verilerin değerlendirilmesinde SPSS 15 (SPSS Inc., Chicago IL, USA) istatistik yazılımı ve DFA uygulaması için Lisrel 8.80 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, OUÖ-23'ün orijinalinde belirtilen dört faktörlü yapısının Türkçe formunda da geçerli bir model oluşturup oluşturmadığını incelenmiştir.

DFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak öngörülen dört faktörlü yapısının Türk örneğinde de kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir. Bu durum, ölçeğin yapısal geçerliliğinin sağlandığını ve ölçmek istediği psikososyal uyum yapısının başarılı bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık ve zamana bağlı stabilite (test-tekrar test) yöntemleriyle yapılmıştır. İç tutarlılık katsayısı olarak Cronbach alfa değeri hesaplanmıştır. Ölçeğin geneline ait Cronbach α değeri **0.874** olarak tespit edilmiştir, bu da yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa işaret etmektedir.

Test-tekrar test yöntemiyle elde edilen korelasyon katsayıları toplamı ise **0.766**'dır. Bu güvenirlik değerleri, ölçeğin orijinal çalışmasından elde edilen değerlerle (Cronbach $\alpha = 0.93$ ve test-tekrar test (r) 0.83) yüksek düzeyde uyum göstermektedir. Elde edilen bu sonuçlar, Ostomili Bireylere Yönelik Uyum Ölçeği'nin psikometrik açıdan sağlam olduğunu ve araştırmalarda güvenle kullanılabileceğini ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini kesinleştirmek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yöntemi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin 23 maddesinin, orijinal ölçekte tanımlanan dört faktör altında toplanıp toplanmadığını istatistiksel olarak doğrulamayı amaçlamıştır. DFA uygulaması için spesifik olarak Lisrel 8.80 yazılımı tercih edilmiştir.

DFA sonuçları, Türkçe formun orijinal dört faktörlü yapıyı koruduğunu ve modelin istatistiksel uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstermiştir. Bu bulgu, ölçeğin kültürel adaptasyon sürecinin başarılı olduğunu ve yapısal bütünlüğünü sürdürdüğünü teyit etmektedir.

Araç

Test Type: Uyarılma (Adaptation) / Psikometrik Ölçek

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Ostomi Ameliyatı Geçirmiş Bireyler

Age Group: Yetişkin Popülasyon

Population Details: Ostomi (kolostomi, ileostomi, ürostomi) ile yaşayan ve adaptasyon sürecinde olan hastalar.

Test Methodology: 0-4 puan aralığında beş seçenekli Likert derecelendirmesi kullanılmaktadır. Derecelendirme seçenekleri şunlardır: **Kesinlikle katılmıyorum, Katılmıyorum, Emin değilim, Katılmıyorum, Kesinlikle katılmıyorum.**

Anahtar Kelimeler

OUÖ-23, Doğrulayıcı Faktör Analizi, psikososyal uyum, Cronbach alfa, test-tekrar test, Lisrel 8.80, SPSS 15, hemirelik araştırmalar.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar Hatice Korkut için: korkuthatice@yahoo.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanma ve psikometrik özellikleri ile ilgili yayın 2011 yılına aittir. Ölçeğin kullanım izni, telif hakkı ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Hatice Korkut ile doğrudan iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Karadağ, A., Göçmen, Z. B., Korkut, H. ve Çelik, B. (2011). Ostomili Bireylere Yönelik Uyum Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Turkish Journal of Surgery/Ulusal Cerrahi Dergisi*, 27(4), 206-211.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: [ostomili-bireylere-yonelik-uyum-olcegi-toad.pdf](#)

Ostomili Bireylere Yönelik Uyum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ NOT: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmamıştır. Ölçek toplam 23 maddeden oluşmakta ve dört faktör altında toplanmaktadır. Maddelerin tam içeriğine erişim için orijinal yayımla ya da sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM